№ 56.

# GAZETA KORRESPONDENTA

## WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

*Z WARSZAWY DNIA 13. LIPCA ROKU 1798. w PIĄTEK.*

### *z Berlina dnia 7. Lipca.*

Dnia wczorayszego ſtany *Marchij*, *Szląſka*, Xſtwa *Magdeburſkiego*, *Oſtfryzyi*, i prowincyow *Weſtfalſkich*, deputowani miaſt i wſiow tych prowincyi, oraz mieszczanie *Berlińscy* wykonali przyſięgę wierności N. Królowi Jmci. Ta ceremonia, okazała w swym celu. i w swoim pięknym i tkliwym widoku, odprawiła ſię na placu musztry, znanym pod nazwiſkiem ogrodu Królewſkiego. Przed zamkiem wyſtawiony był ganek w puł cyrkułu, w równey z pierwszym piętrem wysokości, na wierzchu baldakin, a na nim orzeł. Nad baldakinem znaydował ſię napis: *Bog z Nami.* Niżey balkonu inny napis na honor Krola: *Stały przez Sprawiedliwość; Wielki przez Łaſkawość.* Ceremonia zaczęła ſię o 10. godzinie z rana. Król w zwykłey aſſyſtencyi udał ſię Kościoła katedralnego piechotą; Królowa zaś z swoim dworem w karetach. Po nabożeńſtwie na którym znaydowały ſię same tylko ſtany, Król powrócił do zamku, gdzie w ſali kawalerow odbierał hołd dziedziczny od Xcia Biſkupa *Wrocławſkiego*, od Xiążąt, Stanow, i Prałatow *Szląskich.* Ztamtąd Król udał ſię do ſali białey, gdzie zaſiadł na tronie. Miniſter ſtanu Baron *de Reck* miał głos do wyżey wymienionych ſtanów; Po przeczytaney odpowiedzi przez dyrektora ſtanow i dziekana kapituły Brandeburſkiey *de Arnim*, archiwiſta i konsyliarz tayny *Meyer* czytał rotę przyſięgi, którą z wynieſionemi rękami powtarzali wszyscy przytomni. Ta ceremonia była zaszczycona okrzykami: *Niech żyie Król Fryderyk Wilhelm III.* i potroynym wyſtrzałem z armat, a zakończona ogłoszeniem awansow i łaſk przez Króla Jmci rozdanych. Po czym Król udał ſię na ganek wraz z Xiążętami, Feld-Marszałkami, Miniſtrami, Generałami; pod gankiem ſtał magiſtrat *Berlińſki.* Niezmierne tłumy ludu wſzelkiego ſtanu, okrywały resztę placu i zaymowały ſtopnie wybudowane w kształcie amfiteatru od ſtrony rzeki i kościoła katedralnego. Miniſter Baron *de Reck* imieniem Królewſkim miał głos do Magiſtratu, do Mieszczan, i do Deputowanych, na który odpowiedział Prezydent miaſta *Eisenberg.* Konsyliarz prywatny *Mayer* czytał rotę przyſięgi na poſłuszeńſtwo i wierność, którą co do ſłowa powtarzał Magiſtrat, Mieszczanie i Deputowani. Trembacz woyſkowy poſtawiony na śrżodku placu, dał znak, za którym więcey niż 60. tyſięcy ludzi wykrzyknęli w radości ſwoiego ſerca: *Niech żyie Król Fryderyk Wilhelm III.* Potroyny wyſtrzał z armat zakończył tę ceremonią. Wszyscy deputowani ſtanow i miaſt iedli obiad w zamku w liczbie 1100. osób.

Łaſkawością Króla Jmci wynieſieni na godność Hrabiow: Wielki Kanclerz *de Carmer;* Miniſter Stanu Baron *de Dankelman; Berghauptmann de Veltheim, de Harbke;* trzey bracia Baronowie *de Schulenburg, Emden, d'Altenhauzen,* i *de Bodendorf;* Dziekan kapituły Halberſtadſkiey *d'Erxleben;* Baron Franciszek *Saurma de Jetisch;* Karol *de Strachwitz;* Szambellan *de Stosch de Hartau;* Wielki Leśniczy Leopold *de Wedell, de Grieben, de Königsdorf, de Kobervitz; de Bredow, de Frisack;* G. L. *de Klinkowſtröm;* bywszy *Polſki* Marszałek Koronny *Raczyńſki;* bywszy Podſkarbi Koronny *Oſtrowſki.*

### *z Londynu dnia 26. Czerwca.*

Gazeta nadzwyczayna dworſka donosi o naſtępuiących zwycięztwach odnieſionych nad insurgentami. — *Liſt G. Lake do lorda Caſtlereagh w Enniscorty d. 21. Czerwca.* „Dziś z rana o godz: 7. oboz insurgentow pod *Vinegar Hill* był attakowanym, i po pułtory-godzinney utarczce wziętym zoſtał. Ważność tego ſtanowiſka, względem układow naszych przeciw *Wexford* wymierzonych, sprawiła potrzebę znoszenia ſię pomiędzy nami w attakach, dla zapewnienia dobrego im ſkutku. G. *Johnson* i *Euſtace* iedną kolumną uderzyli na miaſto *Enniscorty*, dwie inne kolumny dowodzone były przez GG. *Duff* i *Loftus*, a 4ta przez G. *Needham.* Odwadze woyſka winniśmy krótki odpor insurgentow. Strata ich musi być znaczna, nasza niekoniecznie wielka. Jeden z officerow królewſkich ieſt zabitym, 3ch rannych. Pod G. *Lake* konia zabito. Zabraliśmy insurgentom 13. armat i dosyć ammunicyi." — Podpułkownik *Oreilly* donosi z *Bandon* pod d. 21., iż był attakowanym od znacznego oddziału insurgentow uzbroionych powiększey części pikami, na wierzchu których kapelusze zatknięte mieli, odparł ich iednak ze ſtratą 130. ludzi. — Wiadomość o wzięciu miaſta *Wexford* przez G. *Lake*, znayduie ſię w naſtępuiącym jego rapporcie: *z Wexford d. 22. Czerwca.* Wszedłem bez żadnego oporu do tego miaſta. G. *Moore* wcześnie przecie ie attakował, i przeszkodził spaleniu iego, i wyrznięciu wſzyſtkich więźniow, co było w zamiarze insurgentow. Dniem wprzody zamordowali oni 70. jeńcow, i w rzekę ich wrzucili. Insurgenci chcieli przez kapitulacyą poddać miaſto, ale ią odrzuciłem. PP. *Keughe* i *Roach* którzy ią pisali, doſtali ſię w ręce moie. Insurgenci cofneli ſię o 5. mil od *Wexford*, gdzie ieżeli ſię nie poddadzą, ſilnie attakować ich umyśliłem. *Oto ieſt proponowana kapitulacya od insurgentow dnia 21. Czerwca.* „Kapitan *Mannus* w towarzyſtwie P. *Hay* wyznaczeni od mieszkańcow wszelkich partyi religiów, udadzą ſię do *Oulart*, dla oznaymienia officerowi kommenderuiącemu woyſkami królewſkiemi, iż wspomnieni mieszkańcy gotowi są miaſto *Wexford* bez odporu poddać, broń złożyć, i nazad do poſłuszeńſtwa powrócić, ieżeli osoby i własności ich będą zapewnione." *Podpisano na rozkaz mieszkańcow miaſta Wexford.* KEUGHE. — *Odpowiedź dana insurgentom d. 22. Czerwca.* „G. *Lake* nie może przyiąć żadnych warunkow od buntownikow, którzy przeciw swemu Monarsze oręż podnieśli. Dopóki oręż ten w ręku swoich trzymać będą, dopóty użyie całey powierzoney sobie mocy do ich rozproszenia. Obłąkanemu ludowi zaręcza pardon, ieżeli wyda dowodzcow, broń złoży, i rzetelnie do poſłuszeńſtwa powróci."

(podpisano) LAKE.

*Liſt z Dublina d. 21, Czerwca.* Wczoray o godzinie 5. w wieczor przybył tu margrabia *Cornwallis.* Udał ſię zaraz do zamku, gdzie od hrabiego *Camden* i tayney rady nowym naywyższym wodzem *Irlandyi*, ogłoszonym zoſtał. Parlament *Irlandzki* odłożony do dni 14. ułożył adreſs podziękowania odieżdżaiącemu hrabiemu *de Camden* za iego adminiſtracyą, równie iak magiſtrat miaſta. — Przy *Ballinachich* porażeni insurgenci, broń i ammunicyą złożyli. Dowodzca ich *Monroe* schwytanym zoſtał. Przeszło 500. na placu poległo, między niemi dwie także kobiety z sztandarami zielonemi w ręku, mowią że iedna z nich boginię wolności, druga boginię rozumu wyobrażać miały. — Gdy porucznik insurgentow *Eſmond* na plac do ścięcia był prowadzonym, poznał go ieden żołnierz z *Kildare* przybyły, zapewniaiąc, iż to on zabił kapitana iego *Erſkine*, unieſiony więc zapałem ſtrzelił do niego z piſtoletu na drodze iak szedł do ścięcia. Zolnierz ten ieſt aresztowanym. — Insurgenci uzbroili także kilka kaprow, i schwytali iuż ieden okręt do *Liverpool* płynący. Okręty przeto portu *Dublińſkiego* zoſtały w sam śrzodek iego głęboko usunięte. Miaſto *Ballinachinch* zupełnie ieſt zruynowane. — *Harwey* dowodzca insurgentow w *Wexford* złożonym zoſtał, a na mieysce iego obrano tym czasem xiędza katolickiego *Roche.* Niedawno tam ſto dwudzieſtu proteſtantow w iednym domie zamknięto, i spalono. — Miaſto *Proſperous* zoſtało w perzynę obrocone. — Po znieſieniu insurgentow przy *Ros* znaleziono żywności na 3. mieſiące dla iakich 10,000. ludzi. Wszelkie iednak mięſiwo wyrzucono, z boiaźni, aby zatrute nie było, gdyż insurgenci w wielu mieyscach tego nawet ſtrasznego dopuszczali ſię przeſtępſtwa. — Hrabſtwo *Wexford* zaymuie w sobie 109. paraſiow i wysyła 18. deputowanych do parlamentu. Miaſto same odległe ieſt 58. mil *Angielſkich* od *Dublina.* — *Monroe* dowodzca insurgentow północnych, zoſtał powieszonym w *Lisburne*, a głowa iego na pal była wbita, i poſtawiona przed własnym domem iego.

Rząd nasz poczyna temu wierzyć, że wyprawa Gen. *Buonaparte* do *Wſchodnich Indyow* ieſt przeznaczoną. Uzbraiaią więc iak nayſpieszniey w *Portsmoutch* 4. okręty woienne, dla wysyłania ich w tamte okolice. — Gen: *Stuart* ſzef woyſk *Angielſkich* w *Portugalii* powrocił do *Londynu.* Wszyſtkie woyſka nasze w *Portugalii* będące, miały wſiąść na okręty, i płynąć do *Irlandyi*. — Wiemy teraz pewnie, iż Kontradmirał *Nelson* popłynął nayprzód z 3. okrętami liniowemi i kilką fregatami na morze śrzodziemne, a ſna dniu 25. Maja poszedł za nim z 9. okrętami liniowemi kapitan *Trowbridge.* Z tego przeznaczenia kontradmirała *Nelson*, iako naymłodszego z pomiędzy admirałow, powſtało nieukontentowanie pomiędzy ſtarszemi officerami na flocie pod *Cadix.* — Na flocie Lorda *St. Vincent* powieszono kilku maytkow okazuiących nieiakie zaburzenia. — Mowią iż Lord *St. Vincent* powroci do *Londynu*, a kommendę po nim obeymie *Curtis*, który przybył nie dawno w tamtę okolice z 8. liniowemi okrętami. — Parlament po długich sporach zezwolił aby 12,000. milicyi *Angielſkiey* wyſłaney było do *Irlandyi.*

Z przylądka *dobrey nadziei*, wypłynęło 6. okrętow woiennych dla krążenia około *Ile de France.* — *Pitt* ieſt teraz w *Londynie*, i zatrudnia ſię interessami, niepokazuiąc ſię iednak w parlamencie. Ztąd niektórzy mylnie wnoſili, iż urząd swoy złoży, drudzy utrzymuią, iż na oſtatnim poiedynku, w rzeczy samey w bok poſtrzelonym zoſtał. W tych dniach pisał on liſt do Dyrektorow banku, prosząc, aby bank w zamianę aſſygnacyow kamery zaliczył mu 3. milliony, które z subſidyow na nayblizszey sessyi parlamentu przyznanych, wypłacone zoſtaną. — Naynowsze liſty z *Wschodnich Indyow* lądem przybyłe donoszą, iż młody *Nabab* w *Oude* na końcu Stycznia przez rząd nasz tamteyszy złożonym zoſtał, a na mieysce iego inſtallowanym ieſt ſtryi iego *Saudut Ally.* Sir *John Shore* nie będąc kontent z poſtępowania młodego *Nababa*, kazał mu ſtanąć na sessyi rady wraz z znacznieyszemi iego urzędnikami. Lecz gdy *Nabab* nie ſtanął, a miniſtrowie iego oświadczyli ſię za wspomnionym ſtryiem, przeto oſtatni doſtoynością królewſką zaszczyconym zoſtał. Młody *Nabab* ieſt w areszcie. Ta odmiana znaczne korzyści i possesye przynieſie kompanii *Wschodnio Indyiſkiey.* Do zdziałania zaś tey odmiany użyte było woyſko pod kommendą Gen: *Craig.* — Podług nayświeższych wiadomości z *Jamaiki* miaſto *Port au Prince* na wyspie *St. Domingo* zoſtało opuszczone przez woyſka *Angielſkie.* 37. ſtatkow transportowych użytych było do przewiezienia mieszkańcow wraz z ich maiątkami. Jeden tylko przylądek *S. Mikołaia* na tey wyspie zoſtaie w ręku naszych. — Przeznaczenie flotty *Tulońſkiey* ieszcze nie ieſt doſtatecznie wyświecone. Wielu iednak mniema, iż armia wylądowawszy w *Alexandryi* pomaszeruie do morza czerwonego, gdzie ſtatki przygotowane przez *Tippo Saiba*, czekać na nią będą, dla połączenia iey z woyſkami iego, i uderzenia wspolnie na osady nasze w *Indyach Wschodnich.* — Armia *Francuzka* od 12,000 ludzi ſtaneła obozem pod *Cherburgiem* wprost wysp *St. Marcou.* Spodziewamy ſię także attaku wysp *Jersey* i *Guernsey.* — Temi dniami xiążę *Norfolk* wraz z sztabem swoim, iako feldmarszałek *Angielſki* chciał bydź

do izby niżſzey wpuszczonym. Ale to mu odmowiono.— Oſtatnie wiadomości z *Filadelfii* donoszą, iż prezydentowi ſtanow ziednoczonych, przyſłano trzy bezimienne liſty, w których zagrażano spaleniem na d. 9. Maja miaſta *Filadelfii.*— G. *Cornwallis* chce całą ſiłę lądową na 4. armie rozdzielić, i w mieyscach poſtawić, gdzie naywiększa liczba insurgentow ieſt zebrana, tak iednak, aby w przypadku ieden oddział mogł drugiego wspierać. Sam Generał nie będzie bawił w *Dublinie*, ale przeieżdżać ſię ma w mieysca, gdzie niebespieczeńſtwo naybardziey zagraża.— Insurgeńci iuż od kilku lat zakupywali broń, i mieli ią gotową. W *Dublinie* zwyczaiem było co rok sprzedawać ſtare karabiny, które wielki miały odchod.— W *Waterford* odkryto na dniu 18. wielki spisek, do którego znaczne osoby należały.— W *Cork* ſtudeńci sprzyſięgli ſię na wymordowanie swoich profeſſorow.— Emigracya z *Irlandyi* dotąd trwa wielka, do *Portpatrik* przybyło wiele kobiet które przyięto, męszczyznow iednak nazad odeſłano.— Z *Nowego Yorku* pod d. 1. Maja donoszą co naſtępuie. Generał *Hedouville* przybył z okrętami swoiemi z *Breſt* do *St. Domingo*, on tylko ieden wie o rozkazach Dyrektoryatu. Ob. *Touſſaint* otrzymał patent generała *en chef* na tey wyspie. *Raymond* zoſtał odwołanym. Generał *Hedouville* ma wiele z sobą złota i ammunicyi. Przy odeyściu oſtatniey poczty rozeszła ſię wiadomość, iż *Anglicy* ze wszyſtkich ſtron od republikanow są attakowani.— Insurgeńci *Irlandzcy* ogłaszaią drukiem uchwały swoie. W iednym manifeście naywyższy ich wodz *Bagnal Herrey* zachęca do odwagi, ale razem zakazuie mordow. Na czele tego manifeſtu ſtoi napis *Irlandya iak być powinna*, a na dole, *niech żyie długo Lud*.— W drugiey proklamacyi wydaney przez *Edwarda Roche* xiędza katolickiego, przytoczone są wszyſtkie powody z rozumu i religii czerpane, do wſtrzymania od wszelkich przeſtępſtw, iakich ſię woyſka Królewſkie dopuszczaią. — Insurgeńci maią także wiele ſwoich pieśni patryotycznych.— Spodziewaią ſię oni ieszcze pomocy od *Francuzow*, a gdy eſkadra admirała *Thompſon* ukazała ſię nad ich brzegami, wydawali okrzyki radośne, rozumieiąc ią być *Francuzką*.— Generał insurgentow *Munroe* na kilka czasow przed schwytaniem i śmiercią swoią, wydał także proklamacyą w hrabſtwie *Down*, w którey zalecał, aby czynszow nie opłacano właścicielom dobr, gdyż te fundusze przeznaczone są na prowadzenie woyny za wolność narodową. Pisał także naſtępuiący liſt, do Ob. *Townſend* w *Ballynachinch* „Zacny obywatelu! otrzymaliśmy wzmocnienie od 300. ludzi. Dowiaduię ſię, iż masz ie daleko większe. Mam nadzieię, iż *Deſendorowie* złączyli ſię z tobą, przyszlij mi umyślnego. Zywności powinieneś brać w rekwizycye, tak iak ia robię. Posyłam ci iey iednak ieszcze dziſiay. Patryoci pragną walczyć z nieprzyiacielem. Pozdrowienie i uszanowanie.„— Gdy *Munroe* wchodził na drabinę, złamał ſię ieden szczebel, na co rzekł: *wina to ieſt ſłabości ſzczebla, nierozumieycie iednak obywatele, żebym ſię miał lękać*; *umieram za oyczyznę*.— Miaſto *Naas* spłoneło także w płomieniach. Zakazano teraz surowo woyſku Królewſkiemu, aby ani zapalało domow, ani nie rabowało.— Insurgeńci żadney szkody nie uczynili w dobrach lorda *Moira*, nazywaiąc go oycem ubogich.— W *Dublinie* nie ma nic monety, insurgeńci umieli ią z miaſta wyciągnąć. Patrole dzień i noc krążą po mieście.— Długiey niebytności P. *Pitta* w izbie niżſzey, niektórzy naznaczaią tę przyczynę, iż Król chce mu nadać doſtoyność *Para*.

Dnia 22. wszczęły ſię w izbie niżſzey uformowaney w generalną Kommiſſyą mocne i intereſſuiące spory, które trwały aż do 4. godziny ranney. Powodem ich był ſtan *Irlandyi*. Wniosek, który uczynił lord *Cavendiſch*, ulżenia poſtanowioney przez rząd surowości, i udzielenia względow na proźby katolikow, po dlugich i mocnych sporach większością 212. przeciwko 66. głosom był odrzucony. Inne wnieſienie przybyłego na tę seſſyą *Foxa*, iż Parlament powinien ſię wyrzec sposobow przez rząd *Irlandzki* używanych dla wydarcia wyznań za pomocą bicia i torturow, które to sposoby u wszyſtkich polerownych narodow są w obrzydzeniu, i hańbią narod *Angielſki*, rownież większością 204. przeciw 62. był odrzucony.— Parlament d. 28. t. m. ma być limitowanym.

*z Paryża dnia 25. Czerwca.*

Od 38. dni iak flotta *Tulońſka* wypłyneła, żadnego o niey urzędowego donieſienia nie mamy. Coraz bardziey przeto wierzyć należy, iż bez żadney przeszkody ſtanie na mieyscu swego przeznaczenia. — *Poultier* w dzienniku swoim umieścił patetyczną mowę do okrętu liniowego *Wschod*, na którym Generał *Buonaparte* znayduie ſię. *Gdzież więc okręcie* (mówi on) *bieg swoy kieruiesz, z bohaterem uśmierzaiącym rozruchy* paryzkie *w* Vendemiaire, *z zwycięzcą* Włoch *i dawcą pokoiu. Czyś zawinął do ſkaliſtych brzegow* Malty, *należącey teraz do Zakonu* 700. *rycerzow, a którzy niegdyś obronili ią przeciw napaści* 30,000. Turkow, *i pod dowodztwem iednego* Francuza *przymuſili ich do odſtąpienia od oblężenia. Od dawnego czasu rycerze* Maltańscy *opieraią ſię potędze* Ottomańſkiey, *ale ktož zdoła oprzeć ſię odwadze woyſk naszych, kiedy te od zwycięzcy pod* Lodi *są dowodzone. Okręcie z którego losem los* Francyi *ieſt spoiony, nie zechcesz zapewne biegu swego wſtrzymać na zawojowanie tylko tey płonney i promieńmi ſłońca ſpieczoney wyspy, lecz zanieſieſz bohatera naszego nad brzegi tych okolic, gdzie dawniey* Isis *cześć swoią i ołtarze miała. Uyrzysz* Kair (w Egipcie) *miaſto niezmierney wielkości, godne przez ſwoie położenie bydź mieyscem ſkładowym świata.* Nil *spławia tam bogactwa* Europy, *z drugiey ſtrony* morze czerwone *doſtarcza bogactw* Indyów, *a ſkarby* Armenii, Persyi i Syryi *lądem przybywaią.* Kair *uyrzy po* 1000 *ulicach swoich krążące woyſka nasze, a na meczetach zatknięte troykolorowe chorągwie.* Czerwone morze *dawniey przyimowało okręty* Auguſta *do* Indyów *płynące.* 120. *żaglow* Rzymſkich *kierowanych przez* Gallow *przywiozło z* Indyów *do* Europy *niezmierne ſkarby.* Darius *podbił niegdyś pod swoią moc* Indye, *sam iednak uległ pod przemocą* Alexandra. Portugalczykowie *zawiezli tam z ſobą inkwizycye, dar smutny i okropny. Lud* Indyiſki, *igrzyſko koleyne xięży i woiownikow, ieſt ludem z przyrodzenia łagodnym ſzczerym i gościnnym. Sto tyranów hołduiących* Anglii, *trzymaią ten godny kochania Naród w iarzmie nayſtraſzliwszey niewoli.* O Buonaparte! *Ty tylko ſkruſzysz więzy tych nieſzczęśliwych okolic, ty w nich rozszerzysz światło rozumu, dawniey tam rozniecone przez podroże* Pythagorasa, *ty wſkrzeſiſz pełną wyſokiego dowcipu muzę* Pilpaya. *Nie orężem ani przemocą będziesz chciał odrodzić narod* Indyiſki, *ale raczey uiarzmisz żywą imaginacyą iego przez zachwycaiące wdzięki muzyki, i ocucijz pieniami elektrycznemi uspione przez długą niewolę męztwo iego; ty nadaſz ludowi temu mądre prawa, poddasz pod handel zamiany zbyteczne bogactwa iego, i połączysz go handlem z* Francyą, *a ſzacowne iego towary, które ſię ſtały potrzebą* Europy, *wprowadzisz do portow naszych. Nie będziemy iuż złota naszego wywozić do* Indyów *iak inne rządy czynią. — Tak przeciwne polityce poſtępowanie, prędkoby nas zrobić mogło ubogiemi, bez sprawienia korzyści dla* Indyów. — *Niech będą naszemi przyiaciołmi, naszemi ſprzymierzeńcami. Niech za tę opiekę, nadadzą nam takie korzyści, które bez ich zubożenia nas zbogacić potrafią.*

Liſt z *Tulonu* pod datą 11. Czerwca zawiera w sobie, iż przy wyiezdzie kuryera, ſpoſtrzeżono przed tym ſtanowiſkiem flottę *Angielſką* z 16. okrętow liniowych złożoną. Co gdy ieſt, można bydź pewnym, że flotta *Angielſka* naszey nie doścignie.— Drugie uzbroienie *Tulońſkie* ieſt iuż prawie dokończonym, i gotowym do rozwinięcia żagli, ſkoro okoliczności wymagać będą.— Dnia dziſieyszego odprawiać ſię miała na ulicy de *Varennes* inauguracya igrzyſk gimnaſtycznych. Te igrzyſka zasadzaią ſię na muzyce, tańcach, fechtowaniu, zapaśnictwie, na ieździe konney, na użyciu łuku, włoczni, puklerza, na wyścigach wozowych i pieszych. Do tych Republikantſkcih ćwiczeń przydany ieſt fundusz na poſtępowanie w kunsztach, wyſtawione są obrazy, rzeźby etc. Cena rocznego zapisu do tych igrzyſk ieſt 240 liwrow. 150. na puł roku, 80. na trzy mieſiące, a 36. na ieden mieſiąc.

Dyrektoryat zalecił miniſtrowi intereſſow zagranicznych Ob. *Talleyrand* rozpocząć negocyacyą traktatu przymierza i handlowego z Rzpltą *Helwecką*. Nie zawadzi tu iednak przypomnięć, iż poprzednik iego dawnieyszy Ob. *Delacroix* miał także zlecenie negocyować z lordem *Malmesbury w Paryżu, i Talleyrand* ſam nie zbyt dawno miał rozkaz układać pokoy z *Portugalią*.— Teraznieyszy sekretarz legacyi Rzpltey w *Hadze* Ob. *Champigny Aubin* zoſtał mianowany sprawuiącym intereſſa przy Rzpltey *Helweckiey* i kommiſſarzem Dyrektoryatu przy armii *Francuzkiey* w *Szwaycaryi* będącey.— Z *Breſt* pod d. 16 donoszą, iż fregaty *braterſtwo* i *Bellona* są na punkcie wypłynienia, zapewne do *Irlandyi*. Admirał *Morard de Galles* wyiechał z tamtąd do *Paryża*. Przypomnieć tu należy, iż na mocy oſtatniego traktatu z dworem *Madryckim* zawartego, officer *Francuzki* ma dowodzić złączoną flottą *Hiſzpańſką*, *i Francuzką*. *Morard de Galles* ieſt nayſtarszym, i podobno nayzręcznieyszym do tego.

Kontr-admirał *Vence*, który ma kommendę w *Tulonie*, powrócił do *Paryża*.— Liſty pod d. 15. z tego portu donoszą, iż *Anglicy* w rzeczy ſamey zaieli w bliſkości ieden ſtatek nasz awizowy i iedną brygantynę. Wszakże drugi ſtatek awizowy szczęśliwie zawinał do *Tulonu*. Maytkowie iego powiadali, iż koło *Malty* 5. okrętow woiennych *Angielſkich* krążyło. O zdobyciu tey wyspy nic nie wiedzieli. Okręty woienne *Angielſkie* krążące koło *Tulonu*, maią mieć zamyſł przeszkodzenia wypłynieniu 2giey flotty.— Z *Dunkierki* ma wkrótce znaczna eſkadra wyiść na morze.— Pomiędzy konsulami Rzpltey *Rzymſkiey* znayduie ſię 3. doktorow i ieden felczer, mowią, iż tam wkrotce także zaydzie odmiana.

Dawny kommendant zamku *St Jean* w *Marsylij* *Pagés*, który tam w czaſie zamordowania więźniow miał kommendę, zoſtał teraz w *Marsylij* rozſtrzelanym.—Znany *Beauregard* ieſt przytrzymanym, miał być wzmowie z nieprzyiaciołmi Rzpltey. —Wiadomość ieſt pewna, iż *Anglicy* wkrótce z przylądka *S. Mikołaia* i całey wyspy *St Domingo* wypędzeni zoſtaną. Bardzo wiele wieśniakow złączyło ſię z *Francuzami*. Nasi generałowie są w naylepszym z sobą porozumieniu, a kultura cukru i kawy ieſt w wybornym ſtanie.— Kapr *Angielſki* zaiął okręt *Francuzki* pod armatami fortecy *Malty*. W. Miſtrz iednak kazał go natychmiaſt uwolnić.—Temi dniami wiele tu osób w *Paryżu* aresztowano.—Generał insurgentow *Piemontſkich* nazywa ſię *Colignon*. Datuią akta swoie, roku 1wszego Rzplty *Piemonckiey* i maią wydział który rządem nazywaią.

Rada 500 uchwaliła wyrok względem wprowadzenia nowych miar i wag. Dyrektoryat ieſt umocowany zawierać kontrakty z osobami, które zechcą wygotować pewną liczbę miar i wag nowych. Kupcy powinni będą podług taxy opłacać miarę i wagę dla nich potrzebną. Stare miary i wagi maią być powszechnie znieſione, a po upłynionym terminie, ieżeliby kto używał ieszcze dawney miary, tedy za pierwszym razem podlegać będzie karze 50. za drugim 100. a za trzecim 500. liwrów.

*Redaktor* zawiera w sobie artykuł o *Szwaycaryi*, w krórym usprawiedliwia śrzodki pełnomocnikow *Francuzkich* w tym kraiu użyte. „Machiawelizm *Angielſki* (mòwi òn) który uważa *Szwaycaryą* iako nayſtrasznieyszą twierdzę nowych Rzpltych, chce zrobić z niey prowincyą *Obcą*, aby ſtała ſię arsenałem dla nieprzyiaciol wolnych narodow. Agenci gabinetu *Londyńſkiego* oſkarzaią nas o tyranią w *Szwaycaryi*, trybuna w *Arau* czerni związki Dyrektoryatu *Helweckiego* z Rządem *Francuzkim*, wyſtawuiąc szlachetnych obrońcow *Francuzkich* iako podłych rabuſiow. Oligarchowie! całe przeſtępſtwo nasze ieſt, żeśmy ſkruszyli jarzmo waszey przemocy, i wydarli z rąk niegodnych potomkow *Wilhelma Tella* niepodległość *Helwecyi*. — Wſzyſtkie części rządowe Rzplty *Helweckiey* wiążą ſię przeciw wspaniało-myślnemu narodowi, który nic bardziey nie życzy, iak podnieść *Szwaycarow* do wysokiego przeznaczenia ich przodkow. Wiarołomni Oligarchowie! Może w tym momencie zdaiecie *Pittowi* rachunek z waszych morderczych układow. Już rachuiecie ofiary waszey zemſty, iuż wzrok wasz przeznacza tych, którzy maią być na wygnanie ſkazani z Senatu lub Dyrektoryatu. Tak ieſt dobrze myślący *Helwetowie*, odſtrychniycie ſię tylko na moment od *Francyi*, a niedźwiedzie oligarchiczne rzucą ſię na was, i zechcą was połknąć za wasz pierwszy zapał rewolucyiny. *Szwaycarowie*, wiecie iż dawniey ſkładaliście część wielkiego narodu *Franków*. Podbiliśmy was, wasza ziemia ieſt naszą dawną własnością. Moglibyśmy was teraz opanować,

lecz z iakimże uszanowaniem zwycięzkie legiony nasze wſtrzymały ſię przed grobem *Wilhelma Tella*. A wy nam ieszcze uciśnienie zarzucacie, i troſkliwość wielkiego narodu o waszą niepodległość tyranią nazywać śmiecie? W mieszani w woynę wolności, dzielicie tylko koszta iey z innemi narodami. *Szwaycarowie!* otworzcie oczy i poznaycie nakoniec prawdziwych nieprzyiacioł waszych." — Ten artykuł ſłuży za proklamacyą dążącą do ściśleyszego ziednoczenia ſię z *Szwaycaryą* węzłem przyiaźni.

Gdy *Buonaparte* był w okolicach *Korſyki*, spotkał bat pocztowy *Francuzki*, ścigany od kaprow *Angielſkich*. Miał on na sobie pułtora milliona liwrow dla woyſka w *Korſyce*. Ale *Buonaparte* zaiął te pieniądze, dawszy na to rewers, z obawy, aby nie wpadły w ręce nieprzyiacioł i przez tęż samą okazyą pisał do Dyrekroryatu.— G. *Brune* wyſłał z *Medyolanu* do *Genui* 2600. ludzi. *Marivault* ſekretarz legacyi naszey w *Turynie* przybył do *Medyolanu* dla rozmowienia ſię z G. *Brune*, względem sporow Rzpltey *Liguryſkiey* z Królem *Sardyńſkim*.— Na d. 15. Czerwca żona G. *Buonaparte* ſtaneła w *Plombieres*, gdzie była okazale przyiętą.— Ob. *Grenvelle* miniſter nasz w *Kopenhadze* przybył tu do *Paryża*, po dwu mieſięcznym bawieniu powroci on znowu na swoie poselſtwo. — Dywizya *Bertheaume* znowu ma na dawne poyść ſtanowiſko. Tak zaś ma być uzbroioną, iż żadney nie będzie boiaźni przeciw attakowi *Anglikow*.— Miniſter marynarki oznaymił znowu 6. znacznych zdobyczow na morzu. Między innemi okręt *Hiſzpańſki* odebrany *Anglikom*, znacznieysze ieszcze zdobycze w *Ameryce* są poczynione. W 6. oſtatnich mieſiącach zabrano tam *Anglikom* i *Amerykanom* przeszło 600. okrętow rożney wielkości. W *Portorico* bliſko tyleż zdobyczy zrobiono.

Naſtępuiący liſt z *Bordeaux*, do Ob. *Boisrond* członka Rady 500. pod dniem 13. Czerwca pisany, zawiera niektóre szczeguły o wyspie *St Domingo*.—Przy moim z *Baltyncory* wyieździe, przybył tam ſtatek iadący z *Acquin*, z którego wszyſtkie liſty zgadzały ſię w donieſieniu o wzięciu *Irois* przez G. *Rigaud*, i że tenże Generał poſtępuie daley na opanowanie *Jeremie*; iż wszyscy rolnicy uciemiężeni przez *Anglikow*, zaciągnęli ſię pod chorągwie woyſk Rzpltey. Zupełne ieſt podobieńſtwo, iż *Jeremie* nieznayduie ſię iuż w mocy *Anglikow*. Bliscy także byli uſtąpienia z portu *Republikantſkiego*; St. *Marc* ściśle ieſt przez G. *Touſſaint* oblężony, i można być pewnym, iż nieprzyiaciele wkrotce wypędzeni będą nie tylko z tamtąd, ale i z *Mole*, które bez pewney nieroſtropności, byłoby iuż od nieiakiego czasu zaięte. Wszyscy mieszkańcy osady *Grands-Bois* i okolic, wzięci są w niewolą przez G. *Touſſaint-Louverture*, który ich odeſłał do *Port de Paix*. W *Grands-Bois* założył oboz. *Beauvais* i *Laplume* ściſkaią *Port Republikantſki* od ſtrony *Loano*.

Wiadomości z *Portorico* pod d. 8. Kwietnia donoszą, iż *Anglicy* są ieszcze panami wyspy St. *Łucyi*. Na wyspach iednak *St. Martin*, *Euſtache*, *Curaçao*, *Lobos*, i *Suriname* powiewaią złączone *Francuzkie* i *Hollenderſkie* bandery.— W 4. przyłączonych departamentach *Nadreńſkich* rachuią przeszło 400. *Niemcow*, którzy częścią do prac uczonych, częścią iako kommiſſarze Dyrektoryatu są użyci. — Towarzyſtwo ziednoczonych *Irlandczykow* zgromadziwszy ſię dnia wczorayszego u Ob. *Napper-Tandy* na ulicy *Colombier* uchwaliło. 1.) Adreſs do Dyrektoryatu Wykonawczego z prozbą o pomoc dla uciśnionych w swoiey oyczyźnie *Irlandczykow* przez Rząd W. *Brytanij*.— 2.) Adreſs do ludu *Irlandzkiego*.— 3.) Adreſs do *Irlandczykow* mieszkaiących teraz w kraiach lądowych.— 4.) Podziękowanie wszyſtkim officerom *Francuzkim*, którzy raczyli ofiarować towarzyſtwu swoie uſługi idąc na pomoc *Irlandyi*. — Tuteyſi *Irlandczykowie* obchodzili pamiątkę śmierci lorda *Fitzgerald*.

Generał kommenderuiący armią *Francuzką* w *Helwecyi* pisał naſtępuiący Liſt do Dyrektoryatu Wykonawczego.— *W głowney kwaterze w Zurich dnia 2. Meſsidor* (*20. Czerwca*) *roku* 6. — Obywatele Dyrektorowie! Odebrałem rozmaite pisma, które wam były podane przez Poſła Rzpltey *Helweckiey w Paryżu*, i pospieszę z przeſłaniem wiadomości przez was żądanych. Dosyć mi dziś na tym będzie okazać wam, iż większa część tych czczych i przesadzonych zaſkarżeń, na żadnych nie ieſt wsparta dowodach, a te wszyſtkie *mordy*, *zaboyſtwa*, *kradzieże*, *łotroſtwa*, *nakoniec* te *wszyſtkie obrzydliwości* przez *woyſko Francuzkie w kantonie Lucerny dopełniane*, kończą ſię do tego czasu na zaboyſtwie iednego człowieka wykonanym na drodze do *Moudon* idącey, przez ludzi należących do 68. Pułbrygady. Ten ieſt szczegulny wyſtępek, który mey wiadomości doszedł, i przeciwko iego sprawcom wydałem naysurowsze rozkazy, ażeby byli aresztowani, i ſtawieni przed sąd woienny, w ktòrym iak nayrychley zoſtaną osądzonemi. Podobnež oſkarżenia ſłyszane były w wielkiey Radzie.— Przeszlę wam kopią Liſtu pisanego przezemnie do Prezydenta tego zgromadzenia, z żądaniem sprawiedliwości za powieść, która iak sami widzieć będziecie, ma na sobie nayoczewiſtsze fałszu znamiona. Kommisarz Rządowy chwycił ſię dzielnych śrzodkow na wſtrzymanie rozlewu potwarzy, i uprzedzenie ſmutnych ſkutkow, ktòreby sprawić mogła, podaiąc w niebespieczeńſtwo spokoyność publiczną. Ja z moiey ſtrony użyię ſtarania, ażeby dać woyſku poſtać zdolną do ſtargania wątku złośliwych zamiarow.— Pozdrowienie i uszanowanie. (podpisano) SCHAUENBOURG.

*Dnia 27. Czerwca.*

Dziſieysze wiadomości z *Selz* więcey od dawnieyszych ukontentowania sprawuią. Zdaie ſię być rzeczą pewną, iż *Sieyes i Jean Debry* powieźli z sobą inſtrukcye do przyspieszenia pokoiu. Nominacya (którą maią za pewną) Ob. *François de Neuſchateau* na miniſtra intereſſow wewnętrznych, zgadza ſię z domyſłami, iż konferencye w *Selz* bliſkie są ukończenia.

Dziennikarze *Paryzcy*, którzy wolą donieść przypadkowe wiadomości, niż żadnych, nie zaniedbuią codziennie przytaczać artykułu o wielkiey wyprawie. Dziſieysze ich donieſienia są naſtępuiące:

Dziennik *Propagateur* wyraża: Niezawodne są wiadomości, iż dnia 10. Czerwca flotta nasza minela punkt południowy *Sycylij*. Dnia 13. flotta *Angielſka* była przy wyspie *Elbie*. Podług tego flotta nasza wyprzędza 3ma dniami flottę *Angielſką*, oprocz odległości wyspy *Elby* od południowey ſtrony *Sycylij*.—Dziennik *Meſſager* przytacza liſt prywatny, w którym ſię znayduie, iż dnia 10, Czerwca *Buonaparte* przeszedł cieśninę *Meſſyny*. Dnia 13. okrążał *Kandyą*, i płynął ku *Cyprowi*. Dziennik *Klucz Gabinetow* zaręcza o autentyczności liſtu z *Marſylij* pod d. 18. ktòry wyraża, iż ſtatek przybyly do tego portu ze *Smirny*, napotkał d. 6. bliſko wyspy *Maritime*, (na wschod *Sycylij*) Eſkadrę *Francuzką* z 13. okrętow liniowych z konwoiem do 400. żaglow.

Mòwią iż Kròl *Hiszpańſki* kazał donieść Dyrektoryatowi, iż iego flotta nie może przedſiewziąść wypłynienia z *Cadix*, pòki tylko *Anglicy* przed tym portem zoſtawać będą (*Courier Univerſel.*) — Mniemano iż wdanie ſię rządu *Francuzkiego* wſtrzyma nieprzyiacielſkie kroki między *Sardynią* i Rzpltą *Liguryiſką*; atoli dowiaduiemy ſię, iż z oboiey ſtrony zapalczywa toczy ſię woyna, iuż wiele odprawiono bitew. Insurgenci *Piemontscy* w swoich proklamacyach nadaią ſobie tytuł: *Armia Piekielna Patryotyczna Piemontſka. Dywizya niezwalczona południowa.*— Dowiaduiemy ſię w tym momencie o ſmutnym przypadku ktòry ſię wydarzył Obywatelce *Buonaparte*, iadącey dla używania wòd w *Plombieres*. Znaydowała ſię ona z czterema kobietami na balkonie iednego z okien pierwszego piętra, Ten balkon załamał ſię. Dwie z iey towarzyszek zoſtały zabite, dwie inne niebespiecznie ranne. Obywatelka *Buonaparte* ſzczęściem lekkie tylko odebrała ſtłuczenie.

*z Bruxelli dnia 28. Czerwca.*

Więźniowie *Angielscy* w *Lille* znayduiący ſię, maią być do *Gravelines* przewiezieni, zkąd do *Angliy* przeſłani być maią. Zamiana ich musi być iuż ułożoną. Niektòrzy nawet officerowie na ſłowo honoru otrzymali pozwolenie poiechania do *Londynu*. — Pewną ieſt rzeczą, iż Dyrektoryat ma plan połączenia kanałem *Skaldy* z *Mozą* i *Renem*. Już inżenierowie przeglądaią te okolice. — G. *Tilly* z niektòremi officerami sztabowemi wyiechał do *Hollandyi*. — Wiele woyſka *Francuzkiego* ściąga ſię na brzegi przeciw wyspie *Walchern* i coraz więcey przychodzi tam artylleryi i ammunicyi. Pomimo tego *Anglicy* uſtawnie ieszcze krążą przed naszemi portami. Ukazali ſię nawet przed *Oſtendą* i okazywali przedſiewziąść iakiś nowy zamyſł. Przybył więc zaraz G. *Championet* i oglądał tamte okolice. Pod *Blankenbergiem* pracuią iuż nad poſtawieniem obozu.

*z Hagi dnia 30. Czerwca.*

Zawczoray przybył tu nowy miniſter Francuzki Ob. *Roberjot*. Lecz znalazłszy rozkaz Dyrektoryatu iechania do *Raſtad*, wczoray zaraz ſię tam udał, bez oddania liſtow kredencyonalnych, ktòre za powrotem swoim ma złożyć. Ponieważ sprawuiący intereſſa Rzplty Ob. *Champigny Aubin* iedzie do *Szwaycaryi*, przeto innego na mieysce iego z *Paryża* oczekuiemy. — W *Frislandyi* okazuie ſię nieukontentowanie z przyczyny nowey rewolucyi, przeto G. *Daendels* spiesznie tam wyiechał.—Wczoray Ob. *Stahl von Hollſtein* z *Frislandyi*, a Ob. *Pompeyra* i *Gaillard* z *Roterdamu* są tu pod ſtrażą przywiezieni.— Dekret przez który wſzyſtkie członki drugiey konwencyi, ktòre na pismie urzędy swoie złożyły, uznane zoſtały iako osoby ktòre utraciły zaufanie narodu, zoſtał teraz cofniętym.— Przeciw maytkom ktorzyby wzbraniali ſię iść w ſłużbę Rzplty, przeznaczona ieſt od tymczasowego Dyrektoryatu kara śmierci, wszakże ciało prawodawcze ma ieszcze nad tym czynić rozwagi.

*z Malagi dnia 6. Czerwca.*

Odebraliśmy tu wiadomość o zaszłey wielkiey rewolucyi w *Algierze*, iż *Dejowi* i wszyſtkim iego ſtronnikom głowy ucięto, po czym obrano nowego *Deja*, ktòry sprzyſiężonym ma być nieprzyiacielem *Hiſzpanij*.

*z Madrytu dnia 11. Czerwca.*

Nieprzeſtaią tu zapewniać, iż flotta nasza czyni przygotowanie do wypłynienia z *Cadix*. Z inney ſtrony rozchodzi ſię pogłoſka, iż Admirał *St Vincent* ieſt w przedſiewzięciu odſtąpić od oblężenia *Cadix*.— Dla codziennie nagleyszych potrzeb krajowych, ma w tych dniach wyiść urządzenie, ktòrego zamiar ma być nakazanie dobrowolney ſkładki czyli pożyczki bez procentu, ktòra ma być wypłaconą w dzieſięć lat, zaczynaiąc we dwa lata po ogłoszeniu pokoiu. Przydany do tego będzie liſt okolny do Grandow *Hiszpańſkich* z przełożeniem, iż intereſs ich ieſt spoiony z intereſſem monarchij.

*z Augsburga dnia 22. Czerwca.*

Dowiaduiemy ſię z *Neapolu*, iż dnia 4. t. m. Rząd tamteyszy wyſłał nadzwyczaynego kuryera do *Paryża*; w tymże czaſie ambaſſador *Francuzki* Ob. *Garat* wyprawił innego z swey ſtrony. Domyślaią ſię, iż ci dway kuryerowie iednego dnia wyprawieni, powieźli depesze ſtosowne do pokazania ſię flotty *Francuzkiey* w ſtanowiſkach *Sycylij*, gdzie 2. Czerwca była widzianą.

*z Heidelberga dnia 27. Czerwca.*

Ze wszyſtkich domyſłow o wyprawie *śrzodziemnego morza*, ten, któremu z razu naymniey wierzono, z przyczyny przewłoki i trudności w wykonaniu, zdaie ſię być teraz na naylepszym zasadzony gruncie. Jeſt to proiekt zawoiowania *wielkich Indyow* przez *morze czerwone* i *Eufrat*. P. *Bertrand*, miniſter marynarki w oſtatnim roku panowania Ludwika XVI. wyraża w pismach swoich, iż w czaſie iego urzędowania, przyiechali do *Paryża* taiemni *Tippo Saiba* Poſłowie, upraszaiąc Kròla, ażeby poſłał do *Indyiów* 6. tyſięcy *Francuzow*, a za ich pomocą podchlebia sobie wypędzić *Anglikow* z pułwyspy *Indyiſkiey*. Ludwik XVI. nie przyiął tego mowiąc, iż pamięta dobrze woynę *Amerykańſką*. Zdaie ſię, iż Rząd *Francuzki* i *Buonaparte*, maią zamiar uſkutecznić to przedſiewzięcie wspolnie z *Tippo Saibem* lub bez niego. Nie można o tym wątpić, ieżeli liſt z *Alexandryi* (w przeszłym numerze umieszczony) ieſt autentycznym. Podług niego można wnoſić, iż *Buonaparte* podzieli swoie woyſko na dwa korpusy, z których ieden uda ſię na *morze czerwone*, drugi poydzie do *Syryi*, zkąd popłynie *Eufratem* aż do kanału *Perſkiego*, z tamtąd po złączeniu armii, uda ſię na brzegi *Dekanu* i *Malabaru*. Na końcu Października może ſtanąć w odnodze *Perſkiey*, a Admirał *Angielſki* w przylądku *Dobrey nadziei* chyba w kilka mieſięcy będzie mogł ſię dowiedzieć, iż *Buonaparte* znayduie ſię w *Alexandryi*.

*z Hidelsheim dnia 28. Czerwca.*

Na d. 24. Xiąże *Brunświcki* odprawił tu rewią nad armią obserwacyiną, a nazaiutrz nad armią *Hannowerſką* do 600. ludzi wynoszącą.

*z Kliwij dnia 28. Czerwca.*

Temi dniami zdarzył ſią tu naſtępuiący przypadek. Jedno korpus *Francuzkie* chciało zakopać drzewo wol-

noſci w *Huiſſen* między rzeką *Waal i Renem*, lecz znalazłszy tam pikietę *Pruſką* 4. huzarow nazad odeszło, bez rozpoczęcia swego zamiaru.

*z Kolonij dnia 28. Czerwca.*

Uroczyſtość poświęcona rolnictwu, obchodzona była dnia dziſieyszego z wielkim porządkiem i przyſtoynością. Orszak ſkładaiący ſię z G. *Jacobé* i większey części garnizonu, z grona dzieci, rolnikow wszelkiego wieku nioſących narzędzia rolnicze, kłosami i kwiatami przeplatane, dodawał tey paradzie powagi i przyiemności. Prezydent municypalności miał głos ſtosowny, po czym oddaiąc hołd szanowney klaſſie rolnikow, wyorał zagon pługiem przez dwa woły ciągnionym. Cała parada powròciła z tego mieysca przez bramę *Honoru* na plac *Zbroiowni*, gdzie ieden z ſtarcow zoſtał koronowanym.

*z Raſtad dnia 30. Czerwca.*

Deputacya Rzeszy odprawiła dnia dziſieyszego 48. sessyą. Jey deliberacye ściągały ſię do oſtatniey Noty podaney przez legacyą *Francuzką*.— Negocyacye w *Selz*, które nieco były przerwane, z nowym pospiechem są rozpoczęte. Wszyſtko ſię każe spodziewać, iż poydą ſzczęśliwie, gdyż głownieysze trudności zoſtały iuż załatwione.

Dziwią ſię tu wszyscy nad mocnemi warunkami oſtatniey noty *Francuzkiey*, a ieszcze bardziey nad iey przykrym tonem. Widać także, iż negocyacye będą przeciągnięte aż do ukończenia w *Selz* i *Berlinie* i do ſkutku wyprawy Gen: *Buonaparte*. Tym czasem nayważnieyszą rzeczą w Nocie ieſt, iż *Francuzi* zdaią ſię odſtępować od poſſeſſyi warownych punktow na prawym brzegu *Renu*. Maią także bydź czynione przełożenia względem znieſienia *Erenbreitſteinu*. Nie można też nazwać ſzańcow przedmoſtowych pod *Kehl* bez regularney twierdzy, mieyſcem warownym.— Ob: *Roberjot* co moment ieſt tu spodziewany od legacyi *Francuzkiey*.— Względem okoliczności *Szwaycarſkich* mowią, iż wiele Not było w *Selz* nawzaiem podanych.— Względem przypadku *Wiedeńſkiego*, ułożono iak ſłychać, aby dwór *Wiedeńſki* wydał publiczną w tey mierze deklaracyą.— W cyrkule *Szwabſkim* nowe liwerunki dla woyſk Cesarſkich ſą zamowione.— *Boccardi* Poſeł *Liguryiſki* odebrał tu urzędową wiadomość o woynie między iego Rzpltą i Królem *Sardyńſkim* zaszłą.

*z Brünn dnia 4. Lipca.*

Podług liſtow prywatnych od granic *Tureckich*, potwierdza ſię ſzczęśliwa akcya, którą ſtoczył *Bąsman-Oglu* z *Kapitanem Baſzą*, a w którey oſtatni do 4000. ludzi utracił. —Podług wszyſtkich datow iakie nas dochodzą o ſloccie *Tulońſkiey*, zdaie ſię żadney wątpliwości niepodlegać, iż wyprawa przeznączona ieſt do *Grecyi*. Mòwią iż Dwòr *Roſſyiſki* ściągnął całą na to uwagę Dywanu, oświadczaiąc, iż *Imperator* gotow ieſt na pomoc W. Sułtanowi kazac przeyść armij od 60,000. przez *Dunay*, ieżeliby wspomniony układ *Francuzki* przychodził do wykonania.

*z Bazylei dnia 27. Czerwca.*

Kiedy ſię naymniey spodziewano, okoliczności naſzey Rzpltey cale inną wzięły na ſiebie poſtać. Rząd *Francuzki* osądził rzeczą przyzwoitą uchylić oſtatnie urządzenia swoiego kommiſſarza, a nawet iawnie iego poſtępki naganić. Ta pocieszaiąca wiadomość danieſiona była dnia onegdayszego wieczorem przez kuryera z *Arau* wyprawionego. Przyłączamy pisma, które tegoż dnia czytane były na seſſyi wielkiey Rady *Helweckiey*.

W głowney kwaterze *Zurich* d. 6. Meſſidor (24. Czer:) r. 6.— Gener: Kommen: armią *Francuzką w Helwecyi* do wielkiey Rady Rzpltey *Helweckiey*.

Obywatele Reprezentańci. Dyrek: Wyk: Rzpltey *Francuzkiey*, zleca mi, ażebym wam donioſł o iego rezolucyi pod d. 2. t. m. (20. Czer:) przez którą przygania naſtawanie Ob. Kommiſſarza *Rapinat*, względem odmian w urzędach Rzpltey *Helweckiey*. Zaleca mi także, ażebym was upraszał, iżbyście podług konſtytucyi *Helweckiey*, mianowali do Dyrektoryatu dwa iego członki, w przypadku, ieżeli iuż swoie dymiſſye złożyły. Obywatele Repr: W tym poſtępku rządu *Francuzkiego* uważać zapewne bedziecie nowy dowod iego przychylności do prawideł Republikantſkich, i iego uszanowanie do konſtytucyi, którą sobie *Szwaycarya* nadała. Możecie więc podług iey przepisow zaſtąpić mieysca, ktore dway obywatele Exdyrektorowie *Pſyffer i Bay* zoſtawili próżnemi. Lubo wybor przez Ob: *Rapinat* z OOb. *Ochs* i *Dolder* uczyniony, zoſtanie przez to uchylonym, winienem iednak oddać sprawiedliwość ich patryotyzmowi i talentom, które w tey nominacyi powodowały wyborem kommiſſarza Rządu *Francuzkiego*. Znaydziecie przyłączoną kopią rezolucyi Dyr: Wykonaw: która mi powierza władzę ſprawowaną przez Ob: *Rapinat*, aż do przybycia Ob: *Rudler*, który go przy armii *Francuzkiey* zaſtąpi. Ob. *Rapinat* obeymuie po Ob: *Rudler* ſprawowane przez niego w *Moguncyi* obowiązki.— Pozdrowienie Republikantſkie (podp:) SCHAUENBURG.

*Kopia Rezolucyi Dyrektoryatu Wykonawczego pod dniem 2. Meſſidor (20. Czerwca.)*

„Dyrektoryat Wyk: zapatrzywszy ſię na wierną kopią liſtu, który Kommiſſarz jego przy armij *Francuzkiey* w *Szwaycaryi* pisał do Dyr: Wyk: Rzpltey *Helweckiey* pod d. 18. Prairial (16. Czerw:) a w którym przynagla uſkuteczenienie rozmaitych odmian w urzędach teyże Rzpltey. Zważywszy iż żądania w tym liście zawarte, były czynione bez umocowania i inſtrukcyow, ſtanowi: iż nagania liſt pomnieniony, i za nieważny uznaie. Ninieysza rezolucya poſłana będzie nadzwyczaynym kuryerem do Kommiſſarza rządowego przy armij *Francuzkiey* w *Szwaycaryi*, i do Genenerała kommenderuiącego tąż armią, ten zaś przeszle ią Dyrektoryatowi Wyk: Rzpltey *Helweckiey*.

Prezydent Dyr: Wyk: (podpisano) REWBELL.

*Druga Rezolucya tegoż dnia.*

Dyr: Wyk: ſtanowi: iż General kommenderuiący armią *Francuzką* w *Szwaycaryi*, aż do przybycia Ob. *Rudler* do głòwney kwatery, sprawować będzie wszyſtkie władze, które iego Kommiſſarzowi przy teyże armij przez rezolucye i inſtrukcye Dyrektoryatu Wykonawczego są powierzone. (podpisano) REWBELL.

Po przeczytaniu tych Pism naſtąpiły powtarzane okrzyki *niech żyie Rzplta Helwecka*. Ob. *Kuhn* naypierwszy zabrał głos, i wyraził swoią radość, iż *Helwecya* nie zoſtaie iuż pod samowładnością Kommiſſarza *Francuzkiego*. Dway Dyrektorowie (rzekł) nie przeſtawali zalecać ſię przez swoią roztropność i patryotyzm; Nieutracili ufności Narodu; upraszam więc ażeby byli do swoich mieysc powròceni.— *Zimmermann* ieſt tegoż zdania i mniema, iż to naſtąpić powinno nie przez ogłoszenie, lecz przez zbieranie kresek na taiemney ſeſſyi. —*Grafenried* przypomina zgromadzeniu, iż liſt G. *Schauenburg* wſkazuie że należy zachować przepisy konſtytucyine. Proponuie wyſłać deputacyą do *Paryża* dla podziękowania rządowi *Francuzkiemu*, i oraz dla wyraźnego potwierdzenia konſtytucyi *Helweckiey*.— *Koch* żąda ażeby wiadomość o tey szczęśliwey odmianie rozeſłana była kuryerami na wszyſtkie części *Szwaycaryi*. Rozmaite podane propozycye zoſtały przyiętemi. —Dyrektoryat *Helwecki* donioſł o przyłączeniu *Lugano*, *Mendriſio* i *Balerna* do Rzpltey *Helweckiey*. Dla wſtrzymania nieprzyiaznych umyſłow, i ażeby przyspieszyć przyłączenie *Locarno* i *Val-Maggia*, poſłano tam Ob. *Jauch* iako Kommiſſarza. —G. *Schauenburg* ma wkrotce przenieść głòwną swoią kwaterę do *Berny*. Kazał wypuscić na wolność wielu więźniow ſtanu, których przyprowadzono z *Walezyi* do *Berny* i miano ich sądzić.

*z Rzymu dnia 16. Czerwca.*

Dnia 12. przybyło tu dwòch nadzwyczaynych kuryerow, ieden z *Paryża* z depeszami do Ob: *Marchand* kommendanta tego Miaſta, drugi z *Medyolanu* do Ob: *Bremond* naszego Miniſtra woyny.— Gen: *Gouvion* kazał ogłoſić prawo przepisuiące sposob rekwizycyi na dopełnienie armii *Rzymſkiey*. Podług tego prawa wszyscy Obywatele *Rzymscy* od roku 18. aż do 25. należą do rekwizycyi, procz żonatych, wdowcow, ſynow iedynakow rolniczych, chorowitych lub kalekow. Każdy na mocy rekwizycyi do woyſka zaciągniony, po czteroletniey ſłużbie, może w czaſie pokoiu odeyść od armii.

*z Liworny dnia 17. Czerwca.*

Przybyłe tu dnia 13. dwa ſtatki *Szwedzkie* przywiozły wiadomość, iż około *Tulonu* napotkały eſkadrę *Angielſką* bliſko 30 żaglow maiącą. Właściciel innego ſtatku zapewnia także, iż na wysokości przylądka *Korsykańſkiego* widział wiele okrętow *Angielſkich*. Z inney ſtrony kapitan okrętu *Raguzańſkiego* dnia wczorayszego z *Cypru* przybyły, donoſi, iż spotkał w rozmaitych mieyscach wiele okrętow woiennych *Angielſkich*. Z tych wszyſtkich wiadomości zdaie ſię, iż ſiły *Angielskie* na śrzodziemnym morzu podzielone są na dwie eſkadry, z których iedna poszła za flottą *Francuzką*, druga krąży między *Korsyką i Tulonem*.

*z Medyolanu dnia 21. Czerwca.*

Z powodu noty przez ambaſſadora *Francuzkiego Trouvé* podaney, nasz Dyrektoryat wezwał wielką Radę do poſtanowienia prawa zakazuiącego wprowadzania towarow *Angielſkich* na territorium Rzpltey *Ciſalpińſkiey*.—Dowiaduiemy ſię o mocnych zatargach między *Ciſalpinami i Lukańczykami* na granicy zaszłych, które nawet krwią były zmazane. Rząd wydał ſtosowne do okoliczności rozkazy.— Nasza Konſtytucya zabrania członkom Ciała Prawo: wszelkiego wspołkowania z obcemi agentami Dyplomatycznemi. Dnia 16. Rada wielka poſtanowiła a Rada ſtarszych potwierdziła, iż miniſter Rzpltey *Francuzkiey* wyięty ieſt z pod tego prawa. Dyrektoryat donioſł tę wiadomość Ob: *Trouvé*. Nazaintrz ten miniſter dał wielki obiad, na którym znaydowali ſię Prezydeńci Rad, Dyrektoryatu, wyższy sztab armii *Francuzkiey* i *Ciſalpińſkiey*, miniſtrowie, i wielu reprezentantow ludu. Potwierdza ſię, iż woyſka *Liguryiſkie* zaięły *Oneillo i Loano*.— Woyſka *Liguryiſkie* dopomagaią insurgentom *Piemontſkim* w *Carroſio*.— Woyſka *Ciſalpińſkie* przez G. *Brune* wyſłane do *Teſin* formuią tam kordon, który ſkładać ſię będzie z 7000. ludzi.

*Od granic Włoſkich dnia 16. Czerwca.*

Na d. 13. poseł *Francuzki* Ob. *Sotin z Medyolanu* do *Genui* powrócił.— Sprawuiący intereſſa *Sardyńſkie*, otrzymał nakoniec w *Genui* paszport do wyiazdu.— Podług liſtow pod d. 10. z *Liworno* flotta *Angielſka* d. 14. widziana była koło wyspy *Tavolaro* bliſko *Sardynij*. Podzieloną ieſt na 2. dywizye, iedną z nich admirał *Parker*, drugą *Nelſon* dowodzi.

*z Warszawy dnia 13. Lipca.*

Kommiſſya wspòlna przez Nayiaśnieysze dwa Dwory Cesarſkie i Królewſko-Pruſki do upadłych ſześciu Bankow to ieſt: Piotra *Teppera*, Karola *Schultza*, Fryderyka *Cabrita*, Prota *Potockiego*, Macieja *Łyszkiewicza*, i Jana Dawida *Heislera* wyznaczona. —Maiąc sobie podane na piśmie przez Wierzycieli i Reprezentantow Maſſy *Kabrytowſkiey* w dniu dziſieyszym przełożenia, iż rzeczą nader ieſt trudną, i prawie niepodobną, iżby długi wſzyſtkie *Activa* maſſy *Kabritowſkiey*, mimo wſzelką dokładną przez Kommiſſyą troſkliwość i baczność zrealizowanemi na gotowy pieniądz być mogły, iuż to dla niedoſtatku cyrkuluiących pieniędzy, iuż dla biednego i zruynowanego ſtanu wielu dłużnikow. Łatwość zaś okazana w przyimowaniu ſatysfakcyi od debitorow w mieysce gotowizny, ſkryptow, i wexlow *Kabrytowſkich*, likwidowanych i nie zaprzeczonych, za długi do teyże maſſy winne, nietylko usunełaby znaczne trudności teraz w realizowaniu długow doświadczane, i ſkutkom przykrym dla debitora, z exekucyi wynikaiącym, debitorow znacznie ruynuiącym, a maſſie nie wiele użytecznym zapobiegła, realizacyą długow, a ſatysfakcyą wierzycielom przyspieszyła, kosztow maſsie zmnieyszyła, i koniec ogòlnego intereſſu załatwienia zbliżyła. Czym Reprezentanci i Wierzyciele maſſy *Kabrytowſkiey* powodowani, dozwolenia Adminiſtracyi teyże maſſy i jey Reprezentantow od debitorow w ſposobie powyższym ſatysfakcyą ofiaruiących przyimowania, za poprzedzaiącym iednak zawsze układu z dłużnikiem sporządzonego przez Kommiſſyą zatwierdzenia dopraſzaią ſię. Gdy Kommiſſya doſkonale ieſt przeświadczona, że cieżki i trudny wpływ gotowizny, *ex activis* zrządza trudność wymierzenia satysfakcyi dla wierzycieli *in paſſivis*; przywiedzione zaś w przełożeniu powody nie tylko znacznie przyłożyły ſię do prędszego Wierzycielom ſatysfakcyi przyspieszenia, ale nadto dla maſſy mogą być użytecznemi; Zatym do rzeczonego przełożenia ſkłaniaiąc ſię przez licznych Wierzycieli podpisanego, dozwala Adminiſtracyi i Reprezentantom maſſy *Kabrytowſkiey*, iżby ci z debitorami masſie dłużnemi, a papierami *Kabrytowſkiemi* ſatysfakcyą ofiaruiącemi, w układy o takową ſatysfakcyą wchodzili, i ſkryptami czyli wexlami *Kabrego* w likwidacyi do protokułu *Legitimorum* przyiętemi, przeciwko którym Ur. Prokurator nie miałby nic do zarzucenia, w proporcyi ſtu za dwadzieścia pięć, a niemniey gotowizny na zwyk ogułu maſſy przyimowali, i układy takowe przez ſiebie robione pierwey Kommiſſyi do zatwierdzenia podawali. Co iżby do publiczney doszło wiadomości, w Gazety umieszczone mieć chce. —*Działo ſię w Warszawie na ſeſſyi Kommiſſyi, dnia* 11. *Mca Lipca roku* 1798.

RACZYNSKI Prezes.

*T. Wędrychowſki S. K. B. Regent.*

Ponieważ Prawo większego i mnieyszego Polowania we wszyſtkich Dobrach do funduszu Szpitalow Warszawſkich należących, iako to: — W Dobrach Pęchery i Runow z przyległościami do Sw: Kazimierza, w Dobrach Rakowcu i Szczęśliwicach do S. Rocha należących.— We wſi Burakowie do S. Marcina, i nakoniec na Szpitalney Włoce do S. Marcina należącey, a przy Krolikarni położoney.— Dla dobra Kass Szpitalnych respectivè naywięcey daiącemu pod oſtrzeżeniem zupełnie prawnego użytku, i za wypłaceniem natychmiaſt anticipativè uſkutecznionym Summy Dzierżawney w monecie kursuiącey na terminie przez niżey podpisaną Kommissyą na dniu 25. Lipca a. c. na rok od 24. Auguſta r. b. do tegoż czasu w R. 1799. w Dzierżawę puszczonym zoſtanie, przeto podaie ſię to ninieyszym pismem do publiczney wiadomości.— W Warszawie dnia 3. Lipca 1798.

Kommissya J. K. Mci do urządzenia Ubogich wyznaczona
*von Reiswitz.— Plath.— Kortum.— Kintzel.—*

*DONIESIENIA.*

*Her Ignatz Lewicki zu Tarchomin 1. meile von Warſchau empſiehlt ſich dem Warſchauer Publicum gantz gehorſamſt da er das Gaſthaus daselbſt gepacht hat um geneigten enspruch, bey ihm iſt caffe, wein und andere getränke zu haben, hält auch ein Billard, auch kann man bey ihm warme ſpeisen bekommen, wenn es des tages vorher beſtelt wird. Es iſt auch eine promenade amrunde der weichſel zum ſpaciren fur die gäſte erlaubt.*

P. Ignacy Lewicki trzymaiący Auſteryą w *Tarchominie* o mile od Warszawy, oznaymuie, iż w każdym czaſie u niego kawy, win i trunkow różnych, tudzież iedzenia, ceną zwyczayną doſtać można. Ma także billiard i pozwolenie ſpaceru dla gości w promenadach nadwiślanych. Za obſtalowaniem dniem wprzody obiady porządne dawać będzie.

Pewny ekonom znaiący ſię doſkonale na gospodarſtwie, i opatrzony należytemi zaświadczeniami, od kilku lat w dawnieyszych prowincyach *Pruſkich* nad znacznemi dobrami z ſatysfakcyą dziedzicow dozor maiący, radby znaleść mieysce dla ſiebie w tuteyszey okolicy. Dowiedzieć ſię o nim można w Kantorze *Gazety-Korreſpondenta*.

Otrąbki *Hiszpańſkie* czyli *Vinaigrillo* z octem do nich na wſzelki bol głowy, i affekcye kataralne pomocne, znayduią ſię do przedania u Pana *Müllera* Kupca na rogu miodowey ulicy naprzeciw kamienicy *Resſerow*.

*Kantor tey Gazety ieſt w Rynku Starego Miaſta, w Kamienicy JP. Eberta, pod Nrem 65. na drugim piętrze.*— Exemplarz groszy 20.